N°. 89 — 1852.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 4 NOVEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten November.

Laatstleden Donderdag avond heeft de Prins-President de voorstelling in de Opéra met zijne tegenwoordigheid vereerd. De directeur van dezen schouwburg heeft niet voor dien van het Théâtre Français willen onderdoen, en zoo wel door uit- en inwendige versieringen van het gebouw als door het doen uitvoeren eener opzettelijk voor deze gelegenheid vervaardigde cantate, *het geredde Frankrijk* getiteld, *Louis Napoleon* zijne hulde willen brengen. De President werd herhaalde malen met den kreet van *leve de Keizer!* begroet. In de cantate, in de Opéra uitgevoerd, wordt *Louis Napoleon* bij *Mozes* vergeleken, die op Sinaï staat, gereed om het volk naar het beloofde Land te voeren.

— In het paleis van het Luxemburg worden vele toebereidselen gemaakt voor de bijeenkomst van den Senaat op Donderdag aanstaande. Genoemd Staatsligchaam zal in de nieuwe vergaderzaal zitting houden, en zal zich reeds aanstonds bezig houden met de talrijke verzoekschriften waarin op de herstelling van het Keizerrijk wordt aangedrongen.

— *Abd-el-Kader* is Donderdag middag per spoortrein alhier aangekomen en heeft zijn intrek genomen in een hôtel in de Straat Rivoli. Des avonds van dien dag woonde hij de Keizerlijke voorstelling in de Opéra bij. Vrijdag en Zaturdag heeft hij de Madeleine- en Notre-Dame-kerken met veel belangstelling bezigtigd; ook heeft hij met eenige leden van zijn gevolg den toren van laatstgenoemd tempelgebouw beklommen en van daar het oog laten weiden over de groote wereldstad met hare honderde monumenten. Verbaasd riep hij uit: «Waarlijk, eene reuzenstad!"

Abd-el-Kader heeft ook den Prins-President op het kasteel van St. Cloud bezocht. De *Moniteur* geeft een omstandig verhaal van deze ontmoeting. Daaruit blijkt dat de Arabische held doordrongen is van erkentelijkheid jegens den Prins voor de hem hergeven vrijheid, en dat hij op nieuw, uit eigen beweging, mondeling en schriftelijk, onder aanroeping van al hetgeen den Mohammedaan het heiligst is, verklaard heeft nimmer weer den voet op Algerijnsch grondgebied te zullen zetten, noch iets tegen Frankrijk te ondernemen.

— In de dagbladen leest men, dat thans in de vijf Fransche oorlogshavens achttien linieschepen en twee en twintig oorlogsfregatten in aanbouw zijn.

— Het regeringsblad van den 30sten October behelst een verslag van den heer *Sarda Garriga*, regerings-commissaris in Cayenne en bestuurder van het nieuwe strafgesticht aldaar, waarin hij berigt, de vestiging eener landbouwende volkplanting aan de oevers der rivier Oyapock beproefd te hebben met 250 gedeporteerde galeiboeven, die zich door goed gedrag hadden onderscheiden, en aan welke hij 100 zwarten uit de strafgevangenissen in de Fransche West-Indische kolonien had toegevoegd voor het verrigten van zulke werkzaamheden, als voor de gezondheid van Europeanen schadelijk zouden zijn.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 81,75; 4½ pCt. 105,75; Rom. Leening 98¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 31sten October.

Volgens allerlei uitgaande mededeelingen zal de verloving van *Lodewijk Napoleon*, binnenkort officieel aangekondigd worden. De aanstaande Keizerin der Franschen is de bekende dochter van den prins *Gustaaf Wasa* en der prinses *Louise van Baden*.

— Z. M. de Koning van Zweden is kort na zijne terugkomst in Stockholm door eene vrij ernstige ongesteldheid aangetast, ten gevolge van eene op de reis van Christiania gevatte koude. Een den 22sten October uitgegeven bulletin houdt het volgende in: «In den ziekte-toestand van Zijne Majesteit is in den loop van gisteren geen merkbare verandering gekomen. De nacht was onrustig en de Koning leed aan pijn in de schouders; eerst tegen den morgen heeft Z. M. eenige rust genoten."

— Den 22sten der vorige maand is Z. M. de Keizer van Rusland van zijne inspectie-reizen in Petersburg teruggekomen. Den 21sten is aldaar zoo veel sneeuw gevallen, dat men met sleden heeft kunnen rijden.

— Men zal zich herinneren dat de Shah van Perzië eenigen tijd geleden door aanhangers van de secte der Babis moorddadig werd overvallen. Thans wordt gemeld dat vierhonderd tot die secte behoorende personen te Teheran ter dood zijn gebragt. Te Tauris is een helsch werktuig, uit twaalf geweerloopen zamengesteld, en welks doel niet bekend was, in een der bazars ontdekt.

ENGELAND.

LONDEN, den 30sten October.

De dagbladen bevatten het officiele programma voor de begrafenis van wijlen den hertog *van Wellington*. Men ziet daaruit, dat Z. K. H. Prins *Albert* den stoet zal vergezellen.

— In deze week beginnen allerwege in Engeland de wapenoefeningen der nieuwe burgermilitie, uitgezonderd alleen die weinige plaatsen alwaar het vereischte aantal manschappen nog niet door vrijwillige dienstneming is zamengebragt. De manschappen die niet opkomen om aan de oefeningen deel te nemen, worden bedreigd met eene geldboete van 20 pond sterling of met zes maanden dwangarbeid in de gevangenis.

— Een gebouw in Webberstreet, bekend door de aldaar gehouden vergaderingen der Chartristen, is gisteren morgen door den brand geheel vernield.

— Een der voornaamste New-Yorksche dagbladen, de *Herald*, van den 16den October, behelst het volgende: «Het eskader hetwelk binnen kort de sinds lang voorgenomen expeditie naar Japan zal ondernemen, bestaat uit acht oorlogschepen: de *Vermont* van 100 stukken, de *Susquehannah* van 9, de *Missisippi* van 10, de *Princeton* van 10, de *Macedonian* van 30, de *Plymouth* van 20, de *Falmouth* van 20, en de *Saratoga* van 20 stukken. Uit deze opnoeming blijkt dat het, voor zooveel het aantal vuurmonden betreft, eene inderdaad geduchte expeditie zal zijn. Doch het is, gelijk van zelf spreekt, geenszins het plan geweld tegen Japan te gebruiken, tenzij hetzelve zoodanig mogt handelen dat geweldige middelen noodzakelijk wierden.

Deze expeditie tot opneming van de Chinesche en Japansche zeeën, de Behringstraat enz., is van niet minder belangrijken aard. Onlangs zijn uit Engeland twee schepen van de rijks-marine naar de Stille Zuidzee vertrokken, om aldaar verdere nasporingen en opnemingen te doen; en volgens de berigten, die wij daarvan in de Engelsche dagbladen gelezen hebben, schijnt niets verzuimd te zijn om de uitrusting dezer expeditie in allen opzigte doeltreffend te maken. Nu de Vereenigde Staten dergelijke wetenschappelijke nasporingen in een ander deel des aardbols gaan ondernemen, vordert, onzes erachtens, de billijkheid jegens de officieren onzer marine dat zij met hunne Europesche mededingers op gelijken voet geplaatst worden. Wij verwachten van dezen onderzoekingstogt belangrijke uitkomsten. Steenkolen, hout en andere voor de scheepvaart en den handel dienstige voorwerpen moeten gezocht, goede schuilhavens in de omgelegen eilanden aangewezen en de gevaarlijke plaatsen eener nog schier onbekende zee beschreven worden. Vele jaren zullen niet verloopen voor dat de handel der Vereenigd Staten de geheele Stille Zuidzee zal ingenomen hebben, en onze koene zeelieden zullen door hare tallooze eilandjes en vaarwaters even gemakkelijk den weg weten te vinden als op onze eigen kust, indien de nu uitzeilende wetenschappelijke expeditie hare taak behoorlijk vervult."

Een ander New-Yorksch dagblad meldt het volgende: «Wij ontvangen uit Washington berigt dat er bij het departement van marine groote werkzaamheid heerscht, en dat bijkans alle bruikbare schepen zoo spoedig mogelijk in zee gezonden zullen worden. De expeditie naar Japan vertrekt in November, en de schout-bij-nacht *M'Aulay* zal met het Zuidzee-eskader op zijnen post blijven tot dat alles in orde zal zijn gebragt. Te Washington is berigt ontvangen dat een groot aantal Noord-Amerikaansche schepen, die op weg naar Lobos zijn om aldaar zonder vergunning der Peruaansche regering guano te laden, gevaar loopen van te worden aangehouden en opgebragt wegens eene onderneming die hier tot nog toe op gezag van de hooge regering als wettig en geoorloofd beschouwd werd."

BELGIE.

BRUSSEL, den 2den November.

Onverwacht verneemt men dat het door den heer *de Brouckere* zamengestelde gematigd-liberale kabinet, hetwelk in duigen scheen gevallen te zijn, tot stand gekomen, en dat de nieuwe ministers reeds, den 31sten October, den eed als zoodanige zouden afleggen. In de *Indépendance* leest men het volgende: «Wij meenen te kunnen berigten dat de tot vorming van een nieuw kabinet gevoerde onderhandeling eindelijk ten einde gebragt zijn. Ten gevolge van eene of andere opgerezen omstandigheid is het vroegere plan weder opgevat, de laatste bezwaren zijn weggeruimd en het ministerie is aldus zamengesteld: de heer *de Brouckere*, minister van buitenlandsche zaken; de heer *Piercot*, van binnenlandsche zaken; de heer *Faider*, van Justitie; de heer *Liedts*, tijdelijk, van finantien; de heer *van Hoorebeke*, van openbare werken; de generaal *Anoul*,

van oorlog. De drie laatstgenoemde zijn thans ministers en blijven in hunne tegenwoordige betrekking."

Volgens de dagbladen van de partij der geestelijkheid behoort de heer *Piercot* tot de driftige liberalen, en stemt bij geheel in met den afgetreden minister *Frère Orban*.

— Het Belgische regeringsblad van den 1sten dezer behelst de Koninklijke besluiten, waarbij het door de ministers van binnenlandsche, van buitenlandsche zaken en van justitie, de heeren *Rogier*, *d'Hoffschmidt* en *Tesch*, gevraagde ontslag verleend, maar tevens verklaart wordt dat het door de heeren *von Hoorebeke*, *Anoul* en *Liedts* aangeboden ontslag uit hunne betrekking van ministers van openbare werken, van oorlog en van tijdelijk hoofd van het departement van financien, niet wordt aangenomen: alsmede de besluiten waarbij de heeren *H. de Brouckere*, *Piercot* en *Faider* tot ministers van buitenlandsche zaken, van binnenlandsche zaken en van justitie worden benoemd.

— In de zitting der Kamer van Volksvertegenwoordigers van den 29sten October is door den minister van openbare werken een wets-ontwerp ingediend houdende concessie voor het aanleggen van eenen spoorweg van Antwerpen tot de Nederlandsche grenzen.

— In het regeringsblad van den 1sten dezer is een Koninklijk besluit van den 29sten October jl. afgekondigd, bepalende dat te Antwerpen door zamenwerking van het gouvernement en het gemeentebestuur, eene inrigting zal worden daargesteld voor hooger handels-onderwijs.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den November.

Aan het door den HEdGestr. heer, kolonel *J. P. Delprat* gedaan verzoek, om met den 1sten November uit de betrekking van kommandant der Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt ontslagen te worden, door Z. M., op den voor den Heer *Delprat* meest eervolle wijze, gevolg gegeven zijnde, is gezegd kommandement ll. Zondag op den majoor *J. P. C. van Overstraten*, daartoe door Z. M. benoemd, overgegaan, en is daarvan bij dagorder van den Gouverneur der Akademie, aan het personeel kennis gegeven.

Zondag morgen heeft de kolonel *Delprat* van de in den kring verzamelde kweekelingen der Akademie, afscheid genomen, en de jonge lieden bij die gelegenheid op de hartelijkste wijze toegesproken, wat op deze, gevoelende welk een waardigen chef zij verloren, een' diepen indruk maakte; de gesprokene woorden werden dan ook met de levendigste toejuichingen beantwoord. — Gisteren heeft de kolonel het Akademiegebouw, waar hij zoovele jaren, ten nutte der studerende jongelingschap en toekomstige krijgslieden, onvermoeid werkzaam was, verlaten; en heden wordt door den gewezen Gouverneur den luit.-generaal *Seelig* en den kolonel *Delprat*, in het *Hotel des Flandres*, een afscheidsmaal gegeven aan de gezamentlijke officieren en ambtenaren tot de Akademie behoorende.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaturdag hebben de beraadslagingen plaats gehad over het wets-ontwerp tot regeling der ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen tot 31 December 1852. Nadat de minister van Financien, die zich, bij ongesteldheid van den Minister van Oorlog, met de verdediging belast had, de daartegen gemaakte bedenkingen had beantwoord, is het voorstel in stemming gebragt en daarbij met 31 tegen 4 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *van der Linden*, *Westerhoff*, *van Hoëvell* en *Bachiene*.

Daarna is het wets-ontwerp tot vrijlating van den doorvoer op het eiland St. Martin (Nederlandsch gedeelte), zonder beraadslaging, met algemeene (35) stemmen aangenomen.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Maandag heeft de Voorzitter kennis gegeven dat door de afdeelingen benoemd zijn:

tot hare voorzitters, de heeren: *Borski*, *Martens van Sevenhoven*, *van Sasse van Ysselt* en *van Nispen van Pannerden*; en

tot hare onder-voorzitters, de heeren: *van Beek Vollenhoven*, *de Brauw*, *Cost Jordens* en *van Wessem*.

Onder de in deze zitting ingekomen stukken behooren de navolgende, door de Tweede Kamer aangenomen wets-ontwerpen, als:

dat tot regeling der ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen tot 31 December 1852; en

dat tot wijziging der bestaande toltarieven op het eiland St. Martin (Nederlandsch gedeelte);

welke beide voorstellen van wet naar de afdeelingen zijn verzonden om aldaar onmiddellijk te worden onderzocht.

Door de respective Commissien van Rapporteurs zijn de verslagen uitgebragt omtrent de navolgende wets-ontwerpen, als omtrent:

dat tot regeling der begrooting van uitgaven op het fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, en tot amortisatie van schuld, beide over 1851;

dat tot verhooging van het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting van 1852 (Bijdrage aan de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij):

dat tot toestemming des Konings, met gemeen overleg der Staten-Generaal, tot de huwelijksverbindtenis van Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik* der Nederlanden, met H. H. de Prinses *Amelia Maria da Gloria Augusta* van Saksen-Weimar Eisenach,

dat verklarende het algemeen nut der verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de Pruissische grenzen, en

dat tot vaststelling van de begrooting der uitgaven voor de Algemeene Lands-drukkerij over 1853.

Op voorstel van den heer *van Nispen van Pannerden*, werd door de vergadering besloten de behandeling dier wets-ontwerpen vast te stellen op Dingsdag.

De Commissie voor de Verzoekschriften heeft, bij monde van den heer *van Dam van Isselt*, verslag uitgebragt omtrent een adres van den raad der Gemeente Heerewaarden, verzoekende dat die gemeente bij het kiesdistrict Zaltbommel zal worden gevoegd, met welks conclusie, strekkende tot nederlegging van het verzoekschrift ter griffie de Vergadering zich heeft vereenigd.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn achtervolgens zonder beraadslaging en met algemeene stemmen aangenomen de navolgende wets-ontwerpen, als:

dat tot regeling der ontvangsten en uitgaven op het Fonds voortspruitende uit koopprijzen van Domeinen, en tot amortisatie van schuld, beide over 1851;

dat tot verhooging van het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting van 1852 (Bijdrage van de Nederlandsche Rhijnspoorweg-maatschappij);

dat tot toestemming des Konings, met gemeen overleg der Staten-Generaal, tot de huwelijksverbindtenis van Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik* der Nederlanden met H. H. de Prinses *Amelia Maria da Gloria Augusta* van Saksen-Weimar-Eisenach; en

dat verklarende het algemeene nut der verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de Pruissische grenzen.

Nadat de Minister van Binnenlandsche Zaken eenige opmerkingen voorkomende in het verslag nopens het wets-ontwerp tot vaststelling van de begrooting der uitgaven voor de Algemeene Lands-drukkerij voor 1853, had toegelicht, is ook dit wets-ontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

De respective Commissien van Rapporteurs hebben haar verslag uitgebragt omtrent de navolgende wetsvoorstellen; als omtrent:

dat tot wijziging der bestaande tariven van den in- en uitvoer op het eiland St. Martin (Nederlandsch gedeelte), en

dat tot regeling der ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen tot 31 December 1852.

Op voorstel van den heer *Cost Jordens* heeft de Vergadering besloten de beraadslagingen over die beide wets-ontwerpen te bepalen op heden, des voormiddags ten elf ure.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft daarna aan de Kamer de gevraagde inlichtingen gegeven omtrent het hem, eenigen tijd geleden, toegezonden adres van *H. Bus*, gewezen raadslid in de gemeente Oud- en Nieuw-Gastel, wegens diens verwijdering uit den raad, ten gevolge van de benoeming zijns zwagers tot burgemeester dier gemeente.

— Het wets-ontwerp, tot vaststelling van het Vde Hoofdstuk der Begrooting van de Staatsuitgaven, voor het dienstjaar 1853, betreffende het *Departement van Binnenlandsche Zaken*, heeft bij het onderzoek in de afdeelingen tot onderscheidene beschouwingen en bedenkingen aanleiding gegeven.

In al de afdeelingen is de verhooging, welke het cijfer van dit hoofdstuk, vergeleken met dat voor het loopende dienstjaar, aanbiedt, ter sprake gekomen. Eenige leden erkenden, dat zij dit verschijnsel, ook omdat het zich telken jare herhaalde, met bezorgdheid opmerkten. Huns inziens, was de som van *f* 268,344.02, welke in de memorie van toelichting als verhooging voor 1853 wordt opgegeven, eigenlijk nog te laag gesteld, vermits het hoofdstuk, zoo als het thans wordt voorgedragen, *f* 428,344.02 meer bedraagt dan het cijfer, daarvoor in Dec. 1851 toegestaan. Het verschil ligt in later bijgekomene uitgaven; doch deze konden zich ook voor het volgende dienstjaar voordoen. De bedoelde leden vreesden, dat de Regering, vooral ook wat het Departement van Binnenlandsche Zaken betreft, zich door den tegenwoordigen meer gunstigen toestand van 's Rijks geldmiddelen liet overhalen tot uitgaven, welke men wel geenszins als nutteloos wilde doen voorkomen, maar welke dan toch welligt vermeden konden worden. Vooral met opzigt tot de afdeeling: Waterstaat en publieke werken, viel die strekking in het oog. De groote meerderheid der aan het onderzoek deelnemende leden kon echter met dit afkeurend oordeel geenszins instemmen. Wanneer men de bij het hoofdstuk overgelegde staten en opgaven inzag, vielen de oorzaken van het hooger cijfer voor 1853 dadelijk in het oog. Zij waren hoofdzakelijk te zoeken, eensdeels in de kosten, welke de toepassing der uitvinding van den electro-magnetischen telegraaf in ons Vaderland vordert, en dus in de verdere verwezelijking van een denkbeeld, waaraan de Kamer, weinige maanden geleden, nagenoeg eenstemmig haar zegel heeft gehecht; anderdeels in den voorgenomen aanleg van nieuwe wegen in Noordbrabant en Limburg, of in de voortzetting van werken, tot verbetering der rivieren en kanalen. Wel verre van het doen van zulke uitgaven te misprijzen, verheugden vele leden zich, dat de Regering, nu de toestand der financien dit toeliet, in het te lang verzuimde of verwaarloosde trachtte te voorzien, en ook in meer afgelegene gedeelten des Rijks nieuwe middelen van gemeenschap wilde helpen tot stand brengen, welke, eenmaal voltooid, gunstig op de algemeene volkswelvaart zouden terugwerken.

In al de Afdeelingen zijn leden geweest, die de aandacht der Regering weder gevestigd wilden hebben op de noodzakelijkheid eener algemeene herziening der wetgeving op de nationale militie en schutterijen, welke evenzeer in het belang der dienstpligtige ingezetenen, als in dat van 's Lands verdediging wordt gevorderd. Moest het tot stand brengen van zulk eene veelomvattende taak in het tegenwoordig zittingjaar onmogelijk worden geacht, dan meenden sommigen te moeten vragen, of niet door eene partiële herziening der wet op de militie aan de nieuwe bepalingen van art. 181 der Grondwet uitvoering zou kunnen worden gegeven. Het daaromtrent in 't vorig jaar verhandelde, had hen niet geheel overtuigd, dat het in 't leven roepen der nieuwe grondwetsbepaling omtrent den aanvang van dienstijd der lotelingen eene zaak van zoo grooten omvang zou zijn.

De opheffing van het Staats-examen, voor de inschrijving als student op de hoogescholen, is in al de afdeelingen ter sprake gekomen. Enkele leden verklaarden zich tegen die opheffing. Huns inziens, had dit Staats-examen, ten minste zoo als het oorspronkelijk was ingerigt, op den toestand der gymnasiën en ten aanzien der jongelieden, die de hoogescholen bezoeken, een gunstigen invloed uitgeoefend. Zij zagen daarin den terugkeer tot het oude beproefde beginsel der vrijheid, omtrent het bezoeken der akademische lessen. Intusschen waren ook onder dezen verscheidene, die de opheffing van het Staats-examen gepaard hadden wenschen te zien gaan met het verleenen van meerdere waarborgen voor de bekwaamheid der jongelieden, die met eenen akademischen graad de hoogescholen verlaten, en daarom een Staats-examen aan het einde van den akademischen cursus wenschen ingevoerd te zien. Enkele andere leden meenden, dat, nu het Staats-examen voor de inschrijving als student was opgeheven, de vroegere bepalingen moeten herleven omtrent de verpligting voor den in te schrijven student, tot het leveren van een bewijs van bekwaamheid, door de besturen der gymnasien afgegeven, of tot het ondergaan van een daarvoor in de plaats tredend examen voor de litterarische faculteit.

Met eenige bevreemding heeft men opgemerkt, dat de Kon. Akademie te Delft, op vorige Staatsbegrootingen voor *memorie* voorkomende, thans, zonder eenige opgave van redenen, van de begrooting verdwenen is. Men heeft gevraagd, of dit met eenige verandering omtrent de inrigting dier akademie zamenhangt. Zoo dit, gelijk men vermoedt, niet het geval is, wenscht men, in afwachting der daaromtrent te ontvangen inlichtingen, te kennen te geven, dat men nog steeds, even als in het vorige jaar, eene spoedige beslissing over het lot dezer instelling wenschelijk rekent.

Bij het onderzoek van het wets-ontwerp, tot vaststelling van het VIde hoofdstuk (*Departement voor de Zaken van den Hervormden Eeredienst, enz.*), is in al de afdeelingen het vraagstuk weder ter sprake gekomen, of de geheele en dadelijke opheffing der beide Departementen van Eeredienst al dan niet wenschelijk moet worden geacht. De gevoelens waren daarover verdeeld. Intusschen kwamen zeer vele leden daarin overeen, dat eene beslissing op dit punt, hetzij in den eenen, hetzij in den anderen geest, wenschelijk was.

— Bij besluit van den 29sten October 1852, nº. 71 heeft Z. M. goedgevonden te benoemen tot schoolopziener in het zesde schooldistrict der provincie Noordbrabant, den heer dr. *T. Verwatjen*, rector der Latijnsche school te Breda, ter vervanging van wijlen den heer *W. Oomen*.

— Het *Staatsblad* nº. 184, behelst een Koninklijk besluit van den 17den October 1852, waarbij — uit overweging, dat de voorwaarden onder litt. *c* en *d* van het Koninklijk besluit van 9 Januarij 1841 (*Staatsblad* nº. 2) opgelegd aan de afgescheidenen van het Hervormd Kerkgenootschap, welke zich als eene Christelijke afgescheidene gemeente zouden verlangen te vestigen, geheel overbodig zijn te achten, naardien met opzigt tot laatstbedoelde bepaling, in het bijzonder, het niet afleggen van zoodanige verklaring, geen de minste inbreuk kan maken op de regten, welke het Hervormd of eenig ander Kerkgenootschap, krachtens welken titel ook, bezit — de bepalingen onder litt. *c.* en *d.* van het Koninklijk besluit van den 9den Januarij 1841 (*Staatsblad* nº. 2) voorkomende, ingetrokken worden.

— Bij besluit van den 31sten October 1852, nº. 54, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1º. eervol ontslag te verleenen aan *P. van den Hummel*, als kapitein bij de 2de kompagnie van het 1ste bataillon der 1º afdeeling rustende schutterij in de provincie Noordbrabant, en hem tevens te vergunnen de uniform der schutterij en de onderscheidingsteekenen aan den rang van kapitein verbonden voortdurend te blijven dragen;

2º. te benoemen bij de 2de compagnie van het 1ste bataillon der 1ste afdeeling rustende schutterij in de provincie Noordbrabant;

tot kapitein *A. Bossers*, thans 1ste luitenant;

tot 1sten luitenant jhr. *L. W. J. M. Verheijen*, thans 2de luitenant;

tot 2den luitenant *P. H. Pape*, thans sergeant.

— Het *Zondagsblad* berigt het volgende:

«Het groot incompleet van 2de Luitenants bij het wapen der Artillerie, bij het bijna volkomen gemis aan geschikte stof om in die vacatures — naar men verzekert omstreeks 80 — te voorzien, behalve het gering aantal kadetten bij de Akademie voor dat wapen, heeft, bij het hooge bestuur, zoo als men verneemt, aanleiding gegeven, om weder, even als vroeger, *volontairs* voor den rang van officier te vormen; en daartoe, bij de korpsen artillerie, een wetenschappelijken cursus te openen.

— In de vorige maand zijn er wederom vele veranderingen te Kampen voorgevallen, daar op nieuw ruim honderd jongelieden tot kweekelingen bij het instructie-bataillon werden aangeboden. Door zoodanige steeds toenemende getalsterkte van het bataillon, telt het reeds ongeveer 700 koppen. — Met het aanstaande voorjaar zal een aanvang worden gemaakt met den aanbouw van een nieuwen vleugel aan de kazerne. — Zaturdag heeft een veertigtal kweekelingen van het instructie-bataillon een examen ondergaan, ten gevolge waarvan verre de meeste dier adspiranten zijn bevorderd geworden tot korporaal-titulair. De kommandant *van Mulken* heeft allerlei soort van bevorderingen en onderscheidingsteekens ingevoerd, om de ambitie der aan zijne zorg toevertrouwde jonge lieden op te wekken.

Voor het instructie-bataillon is op het budget van Oorlog voor 1853 uitgetrokken *f* 87,009,45.

— H. M. de Koningin-Moeder wordt eerlang van Hoogstderzelver buitenverblijf te Soestdijk, in de residentie terugverwacht.

— Bij Koninklijk besluit van 28 October ll. is o. a. pensioen verleend aan Jhr. *L. P. J. L. van der Maesen de Sombreff*, bewaarder der hypotheken en van het kadaster te Maastricht, *f* 4000.

— Naar men meldt zullen eerstdaags in openbare veiling komen de vaste goederen tot de vesting Koevorden behoord hebbende, als: twee kasernen, het onderaardsch kruidmagazijn, de hoofdwacht, enz. Ook de aardewerken van de voormalige vesting Bourtanje worden binnen kort in 't openbaar verkocht.

— De minister van Binnenlandsche Zaken heeft den 26 October namens den Koning, aan den heer *J. H. Graswinkel*, te Delft, concessie verleend voor het graven van een kanaal uit de grachten van Koevorden ten oosten van Dalen, door de Noord- en Zuidbarger veenen, tot de grenzen van Hannover.

— Uit Vlissingen schrijft men van den 28sten October:

«Heden is alhier aangebragt de kapitein van het Hamburger barkschip *Vesta* benevens zijne equipage, welke dezen morgen reeds vroegtijdig gered werden door kapitein *H. Bowbyes*, voerende het Nederlandsche schoenerschip *Dolphyn*, te huis behoorende te Vlissingen. Voormelde equipage den vorigen avond het schip verlaten hebbende, 't welk voor de monding der Schelde op een bank geraakt was, zwalkte gedurende den ganschen nacht op zee, telkens door het ongestadig weder en de zware zeeën bedreigd wordende omver te slaan. Zij naderden dezen morgen, verstijfd en afgemat, de zandbank genaamd de Noorden-Rassen, alwaar het onmogelijk was door de brekers heen te werken, toen de *Dolphyn* aan kwam zeilen, wier manschap, aan welks hoofd kapitein *Bowbeyes* staat, het met de meeste krachtsinspanning gelukken mogt, negen ongelukkigen, die aan den rand des grafs waren, behouden over te nemen, terwijl laatstgemelde gezagvoerder niet in gebreke bleef aanstonds voor de verschooning van kleederen te zorgen en zooveel mogelijk was, alles te verschaffen wat hun ten dienste kon staan, tot hij den wal met hen bereikt had."

— De steurharing visscherij blijft steeds bij uitnemendheid gunstig. Sedert den 26 dezer zijn te Scheveningen weder aangekomen 14 schuiten, die gezamentlijk geleverd hebben 1,967,000 stuks haring, zoodat thans het getal verkochte haring bedraagt 2,817,000 stuks. Van de 72 pinken, waaruit de haringvloot dit jaar bestaat, zijn er nu reeds aangeweest 56, waarvan 5 tweemaal; terwijl de drie door den reeder *A. Mos*, ter haringvisscherij uitgeruste schepen alle twee reizen hebben gedaan. Het is zonder voorbeeld, dat reeds in de maand October drie schuiten van een kantoor tweemaal aanzienlijke bezendingen hebben aangebragt. In weerwil van den grooten aanvoer blijft de markt hoog.

— Men verneemt, dat de heer *P. Huidekoper*, gezagvoerder van het koopvaardij-fregat *Prins Frederik der Nederlanden*, met dien bodem voor weinige dagen in het Nieuwe Diep binnengekomen, voor den Leidschen Akademie-tuin heeft aangebragt eene kist met planten van Oost-Indie, welke onder de zeldzaamste behooren, die ooit naar Europa zijn gevoerd. Behalve de boomen, die de gutta-percha en de gutta-gom opleveren, bevindt zich daarbij een schoon exemplaar van den Sumatraschen kamferboom (Dryobalanops Camphora Colebr.). Deze planten bevinden zich in een volmaakt goeden toestand en het laat zich voorzien, dat zij zullen behouden blijven. Men erkent daarin op nieuw de belangstelling van den heer *Teysman*, directeur van den plantentuin van Buitenzorg, in de bevordering der kruidkundige wetenschap, maar alle lof moet deswege toegekend worden aan den waardigen gezagvoerder, den heer *Huidekoper*, zonder wiens naauwlettende zorgen, gedurende de reis aan deze planten besteed, de uitslag welligt niet zoo gunstig zou zijn geweest, daar de genoemde planten zeker behooren onder die, welke het moeijelijkst worden overgebragt.

— In het *Odéon* te Amsterdam werd ll. Woensdag eene algemeene vergadering gehouden van het Koninklijk Zoölogisch genootschap *Natura Artis Magistra*, waarin met bijna algemeene stemmen werd besloten tot het aangaan van eene negotiatie groot *f* 250,000, rentende 4 pCt. met eene oploopende premie van 1/4 pCt. Het bedrag dezer leening moet strekken, om alle bestaande schulden af te lossen en, door vergrooting van het terrein, den aanbouw van den tweeden vleugel van het hoofdgebouw, eene groote diergaarde en andere inrigtingen, den zoölogischen tuin op die hoogte te brengen, waarop zij meer volkomen aan hare bestemming voldoen en het vergelijk met andere inrigtingen van dien aard doorstaan kan.

— In April was het getal der aan de Utrechtsche Hoogeschool gerecenseerde studenten 377; sinds 1 Augustus tot op heden zijn op nieuw ingeschreven 142: zoodat het getal ingeschrevenen thans 519 bedraagt. Telt men hier af 24, die sinds April zijn gedoctoreerd of hun proponents examen hebben gedaan, dan blijft het getal hier *werkelijk* studerende 495.

— Uit het gouvernements-verslag, betreffende de ontvangsten en uitgaven der Indische administratie in Indie over 1850, blijkt, dat de inkomsten van den Gouverneur Generaal en de kosten van zijn huis bedroegen *f* 171,662. Voor de Christelijke eeredienst is besteed *f* 220,538, voor het onderwijs of schoolwezen *f* 165,280 en voor de geneeskundige dienst en vaccine *f* 127,517. Het consulaat in China eischte *f* 11,201. De som van inkoop en posten op de koffij, beliep bijna 10 en die op de suiker insgelijks 10 mill. gulden, die op de thee *f* 600,795; die op de tabak *f* 322,692 en die op de kaneel *f* 117,109. Voor de landbouwkundige onderneming werd een voorschot à *f* 83,356 gegeven. Inkoop en kosten van tin bedroegen *f* 1,063,695, van zout *f* 1,051,288, van rijst *f* 800,766.

Het Nederlandsch-Indisch leger eischte *f* 8,373,736 en de fortificatiewerken ongeveer 1 millioen gulden. De hofhouding van Inlandsche Vorsten en de schadeloosstelling en gratificatiën aan hen, kwam de schatkist te staan op *f* 1,789,072 en het onderhoud van Inlandsche gezanten, grooten en staatsgevangenen op *f* 106,250; terwijl voor rekening van den Keizer van Soerakarta *f* 9,208 en voor die van den Sultan van Djokjokarta *f* 12,774 werd betaald.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 1 November.

TARWE tot vorige prijzen, met redelijken handel ter buitenlandsche verzending en binnenlandsche consumtie; verkocht in Entr.: 128 ℔ bonte Poolsche *f* 290; 125 ℔ Norder *f* 225; in Cons.: 129 ℔ Jar. Brunsw. *f* 274; 128 ℔ N. Hann. *f* 270; 134 ℔ Cabanca *f* 255; 128 ℔ bonte Poolsche *f* 300, 304.

ROGGE in een doen met weinig handel: 123 ℔ Odessa *f* 200; 120 ℔ N. Arch. *f* 191; 122, 123 ℔ Pruiss. *f* 210, 213.

GERST in een doen: 101, 102 ℔ N. Vriesche Winter *f* 168, 170; 107 ℔ Sar. dito *f* 170.

HAVER zonder handel.

BOEKWEIT onveranderd: 121, 122, 123 ℔ N. Holst. *f* 221, 224, 227.

KOOLZAAD: Holst. $53^{1}/_{2}$ P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren: in Nov. eerstk. $55^{1}/_{2}$ P. vl.; in April eerstk. $57^{1}/_{2}$ P. vl.

LIJNZAAD een doen: 111, 112 ℔ Petersb. *f* 280.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $32^{1}/_{2}$; Vlieg. *f* $34^{1}/_{2}$; 1 Nov. eerstk. *f* $30^{7}/_{8}$ à $31^{1}/_{8}$; 1 Dec. eerstk. *f* $31^{3}/_{4}$; 1 Mei eerstk. *f* 34; 1 Sept. eerstk. *f* $34^{1}/_{2}$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $29^{3}/_{4}$; Vlieg. *f* $28^{3}/_{4}$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 40; Vlieg. *f* 39.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 70 à 74. — LIJNKOEKEN per 104 st., *f* $8^{1}/_{2}$ à $10^{1}/_{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 2. NOVEMBER 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 7,80	tot *f* 9,20
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» » 0,00
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 6,90	» » 7,00.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» » 5,50.
Het dito dito Boekweit	» » 5,25	» » 5,70.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,17.
Een licht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» $0,26^{1}/_{2}$
Een Rogge-brood, van 6 pond Nederl.		» 0,30.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,66.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f* 2,95
Het 1000 Eiken Telhout		» 2.00
Het 1000 Doof Hout		» 1,65.
De Kar Spaanders		» 2,35
De » Struiken		» 2 50
De 100 Mutsaard		» 3 5[illegible].

TWEE HONDERD ACHTTIENDE STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

5e Trekking. No. 17423, een prijs van *f* 1000.
6e —— No. 15391, *f* 2500; Nos. 3913, 102, 15987, 18978, 7833, ieder een prijs van *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (2 *November*) was de fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $63^{1}/_{16}$, $^{1}/_{8}$; 3 pCt. $75^{7}/_{8}$, $76^{1}/_{4}$, $^{1}/_{8}$; 4 pCt. $94^{15}/_{16}$, 95, $94^{15}/_{16}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $94^{3}/_{8}$; Amort.-Syndik. $3^{1}/_{2}$ pCt. $94^{3}/_{8}$; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. $51^{3}/_{4}$; Fr. Oblig. 3 pCt. $75^{3}/_{4}$; Spanje. Onbep. St. 25, $^{1}/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $40^{15}/_{16}$, $^{13}/_{16}$, $^{3}/_{4}$; Coupons $3^{13}/_{16}$; Amort. Schuld $6^{7}/_{16}$; Portugeesch te Londen 44, $^{9}/_{16}$; dito 4 pCt. $37^{7}/_{8}$, 38, $37^{15}/_{16}$; Rusland 5 pCt. 108, $^{1}/_{8}$; Id. 1828—29 $106^{5}/_{8}$; Certif. 1831—33 97; 4 pCt. bij *Hope* $91^{1}/_{8}$, $^{1}/_{4}$; Id. bij *Stieglitz* 91; Id. 5de Serie $91^{1}/_{8}$; Polen Certif. 4 pCt. $85^{1}/_{4}$; Oostenr. Metall. $77^{3}/_{8}$, $^{1}/_{2}$; Nieuwe $2^{1}/_{2}$ pCt. $40^{1}/_{8}$, $^{3}/_{8}$; Nieuwe 5 pCt. $89^{7}/_{8}$, 90.

Advertentiën.

VOORLOOPIG BERIGT.

THÉATRE MELODRAMA ET DES VAUDEVILLES,

onder directie van

K. Maju en E. van Beem.

De DIRECTIE van gemeld Théâtre verwittigt den Ingezetenen der Stad *Breda*, dat zij weder deze NAJAARSMARKT zal bezoeken met haar bijhebbend Gezelschap, bestaande uit 25 werkende Leden.

DE TE GEVEN STUKKEN ZULLEN BESTAAN IN:

Het Kanaal St. Martin,	drama in 5 bedr. en 7 tafer.
Laurierboom en Bedelstaf,	drama in 5 bedrijven.
De Bohemers van Parijs,	drama in 8 tafereelen.
Jeugd en Verleiding,	drama in 5 tijdvakken.
Juliette,	drama-vaudeville in 2 bedr.
De Gouden Karot,	vaudeville in 1 bedrijf.
Te zijn en niet te zijn,	vaudeville in 1 bedrijf.
De Schoolmeester of een Examen ten Platten Lande,	vaudeville in 1 bedrijf.
Een Meisje zoo er weinig zijn,	vaudeville in 1 bedrijf.
Te zamen opgevoed,	vaudeville in 1 bedrijf.
De Bruidschat van Auvergne,	vaudeville in 1 bedrijf.
Een Bezoek te Bedlam,	vaudeville in 1 bedrijf.

En nog een aantal stukken meer, te veel om te melden.

De Directie vleit zich met een ruim bezoek, daar zij niets onbeproefd heeft gelaten om dien bijval, sinds jaren haar bewezen, te handhaven. Zij beveelt zich in het gunstig aandenken des geëerden Publieks.

De Directie voornoemd,

K. MAJU en E. VAN BEEM.

NB. De Standplaats, alsmede de opening van het Tooneel, zal later worden bekend gemaakt.

*** De Ondergeteekende heeft de eer de Dames te berigten, dat zij van *Brussel* is geretourneerd met een fraai assortiment der nieuwste **MODE-ARTIKELEN**, bestaande in: HOEDEN, MUTSEN, KRAGEN, MANTELS, BLOEMEN, VEREN, LINTEN, STOFFEN volgens de laatste smaak, en wat verder tot die genre behoort.

J. NISSEN,

Veemarktstraat, Wijk D, No. 143, te BREDA.

(RHEUMATISCHE TANDPIJN.)

BERGEN-OP-ZOOM, 2 Mei 1850.

Aan het Verkoophuis.

Mijne Heeren!

In het belang der Zaak en ook om den Verkoop der Rheumatische Kettingen te bevorderen, kan ik U berigten, dat in mijne handen berustende is een Attest van eene Dame, die sinds verscheidene jaren zoodanig aan het Rheumatisme heeft geleden, dat zij geheel aan haar Huis gebonden was. Alle aangewende Geneeskundige Hulp, ja het gebruik der Baden te Aken, was vruchteloos.

Bij al dit onaangename werd zij dezen Winter door eene hevige Tandpijn aangetast, waartegen ook de meeste aangewende Middelen niets vermogten.

Op mijn aanraden heeft zij een zwaren galvanischen Ketting gekocht en heeft dien nu sinds Twee Maanden gedragen, met dit gevolg, dat de Tandpijn geheel heeft opgehouden en zij overigens in beterschap zoo is toegenomen, dat zij geregeld Wandelingen doet; in den beginne werden die Wandelingen, hoe klein ook, door vermoeidheid achtervolgd, waarvan zij thans niets meer weet.

Omdat zij het er zelve voor houdt, dat het de Ketting is, die haar dit gunstig resultaat heeft opgeleverd, heb ik haar verzocht hiervan schriftelijke verklaring te mogen erlangen. Haar Papa heeft dit volgaarne gedaan onder bepaling, dat het Attest in mijne handen blijve berusten, dat ik ieder, wie zulks verlangt, bij mij aan Huis inzage van hetzelve mag laten nemen, maar dat ik haren Naam niet publiek in de Courant mag vermelden of laten vermelden. Alleen mag deze Bevinding Geadverteerd worden, zoo als ik U hier heb opgegeven.

Maak er dus gebruik van, zoo als UE goedvindt. Tot narigt dient tevens, dat het eene zeer respectable Familie is.

Intusschen met achting,

UEds. Dw. Dien.

POUWELS.

De ECHTE GOLDBERGSCHE KETTINGEN worden voor *f* 1.80, *f* 2.70, *f* 3.60, *f* 5.40 in onderstaande Dépôts verkocht, waar ook Boekjes over het Rhumatismus handelende gratis worden afgegeven.

Amsterdam, Verkoophuis.	Eindhoven, H. Gruithuyzen, Rz.
Breda, Wed. Wierex Folla.	Helmond, A. H. Martin.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels,	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
» C. H. Veraart.	Thelen, P. J. Maas.
Boxmeer, G. Muller.	Tilburg, C. H. Dombeff.

Boekverkooping te Breda.

De Ondergeteekende hoopt in de maand *December* e. k. te houden eene **VERKOOPING** van **BOEKEN** in verschillende talen van Wetenschap en Letteren, benevens van eenige **LIEFHEBBERIJEN**, mogt iemand hierbij groote of kleine partijen te voegen hebben, dan verwacht hij die voor het laatst dezer maand.

BREDA, 3 November 1852.

J. F. C. DE GRAAUW.

*** Bij J. G. BROESE, te *Utrecht*, is uitgegeven en alom voorhanden:

HANDBOEK VOOR PLAATSELIJKE BESTUREN,

DOOR

Mr. W. R. BOER

en

Jhr. E. W. J. SIX TOT OTERLEEK,

Ambtenaar bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken.

OPGEDRAGEN AAN

Mr. S. BARON VAN HEEMSTRA,

Commissaris des Konings in de Provincie Utrecht.

Compleet in 2 Deelen. *f* 7.40.

Men leze hierover de gunstige beoordeelingen in het *Weekblad voor Burgerlijke Administratie* en in de *Gemeente-Stem*, waaruit genoegzaam blijkt, dat het een onmisbaar Handboek is voor een ieder, die tot de Plaatselijke Besturen in eenige betrekking staat.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.